

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

RAADPLEGINGSVERSLAG (BRUGEL-20231003-115)

betreffende de openbare raadpleging georganiseerd door **BRUGEL** tussen 26 april 2023 en 28 mei 2023, gericht op de kosten-batenstudie met betrekking tot energiegemeenschappen en energiedeling

Opgesteld op basis van artikel 30bis van de elektriciteitsordonnantie.

03.10.2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	4
2	Inleiding.....	5
3	Advies Sibelga.....	6
3.1	Opmerking 1.....	6
3.1.1	Sibelga:.....	6
3.1.2	BRUGEL:.....	6
3.2	Opmerking 2.....	7
3.2.1	Sibelga:.....	7
3.2.2	BRUGEL:.....	7
3.3	Opmerking 3.....	7
3.3.1	Sibelga:.....	7
3.3.2	BRUGEL:.....	8
3.4	Opmerking 4.....	8
3.4.1	Sibelga:.....	8
3.4.2	BRUGEL:.....	8
3.5	Opmerking 5.....	8
3.5.1	Sibelga:.....	8
3.5.2	BRUGEL:.....	9
3.6	Opmerking 6.....	9
3.6.1	Sibelga:.....	9
3.6.2	BRUGEL:.....	9
3.7	Opmerking 7.....	10
3.7.1	Sibelga:.....	10
3.7.2	BRUGEL:.....	10
3.8	Opmerking 8.....	10
3.8.1	Sibelga:.....	10
3.8.2	BRUGEL:.....	11
4	Advies FEBEG.....	12
4.1	Opmerking 1.....	12
4.1.1	FEBEG:.....	12
4.1.2	BRUGEL:.....	12
4.2	Opmerking 2.....	13
4.2.1	FEBEG:.....	13
4.2.2	BRUGEL:.....	13
4.3	Opmerking 3.....	13
4.3.1	FEBEG:.....	13
4.3.2	BRUGEL:.....	14
4.4	Opmerking 4.....	14

4.4.1	FEBEG:	14
4.4.2	BRUGEL:	14
5	Advies FDSS/FBMD	15
5.1	Opmerking 1	15
5.1.1	FDSS/FBMD:	15
5.1.2	BRUGEL:	15
6	Advies Infor GazElec	16
6.1	Opmerking 1	16
6.1.1	Infor GazElec:	16
6.1.2	BRUGEL:	16
6.2	Opmerking 2	16
6.2.1	Infor GazElec:	16
6.2.2	BRUGEL:	16
6.3	Opmerking 3	17
6.3.1	Infor GazElec:	17
6.3.2	BRUGEL:	17
6.4	Opmerking 4	17
6.4.1	Infor GazElec:	17
6.4.2	BRUGEL:	17
6.5	Opmerking 5	18
6.5.1	Infor GazElec:	18
6.5.2	BRUGEL:	18
6.6	Opmerking 6	18
6.6.1	Infor GazElec:	18
6.6.2	BRUGEL:	18
6.7	Opmerking 7	18
6.7.1	Infor GazElec:	18
6.7.2	BRUGEL:	18
6.8	Opmerking 8	19
6.8.1	Infor GazElec:	19
6.8.2	BRUGEL:	19
7	Conclusie	19

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 30bis, §2, ingevoegd door artikel 86 van de ordonnantie van 20 april 2022, wat volgt:

"... BRUGEL is belast met volgende opdrachten:

...

36° een periodieke kosten-batenanalyse uitvoeren met betrekking tot de energiegemeenschappen en het delen van elektriciteit. De eerste studie moet uiterlijk op 31 december 2023 op de website van BRUGEL worden gepubliceerd;

... "

Om aan deze verplichting te voldoen, heeft BRUGEL het studieproject besteld¹. Met het oog op transparantie en om de mening van alle marktspelers te kennen, heeft BRUGEL een openbare raadpleging georganiseerd. Dit verslag gaat in op alle punten die in de verschillende ontvangen reacties naar voren zijn gebracht en kadert in de uitvoering van het eerder genoemde artikel.

¹ <https://www.brugel.brussels/publication/document/etudes/2023/fr/ETUDE-45-COUT-AVANTAGE-PARTAGE-CONSULTATION.pdf>

2 Inleiding

De kosten-batenanalyse op vraag van de Europese en Brusselse wetgevers heeft BRUGEL ertoe aangezet om de aanbesteding met betrekking tot de definitie van de tariefstructuren voor het gebruik van het Brusselse elektriciteitsdistributienet voor de periode 2025-2029 aan te vullen met een specifiek luik gericht op de uitvoering van de eerste versie van een kosten-batenanalyse in verband met energiedeling (hierna "ED") en de energiegemeenschappen (hierna "EG").

Deze studie werd in 2022 uitgevoerd door Schwartz and Co, onder leiding van BRUGEL en in nauwe samenwerking met enerzijds Sibelga (de netbeheerder) en anderzijds verschillende organisaties die op dit gebied actief zijn (projectontwikkelaars, facilitator "*Energiedelen en energiegemeenschappen*").

Gezien het innoverende karakter van deze praktijk en de mogelijke impact ervan op de ontwikkeling van de markt, heeft BRUGEL het opportuun geacht deze studie voor te leggen voor een openbare raadpleging om zoveel mogelijk meningen, bijdragen en opmerkingen van de marktspelers te verzamelen.

De studie werd van 26 april 2023 tot 28 mei 2023 openbaar geraadpleegd op de website van BRUGEL. Tijdens deze openbare raadpleging heeft BRUGEL reacties ontvangen van de volgende organisaties:

1. FEBEG;
2. Sibelga;
3. FDSS/FBMD²;
4. Infor GazElec.

De reacties, die als bijlage bij dit verslag zijn gevoegd, werden door BRUGEL geanalyseerd om zo goed mogelijk te reageren en de studie eventueel aan te passen.

BRUGEL dankt de organisaties die op haar openbare raadpleging hebben gereageerd voor de adviezen die ze hebben gegeven en wenst de goede representativiteit van de Brusselse markt (leveranciers, DNB's en verenigingen) te benadrukken.

² Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten

3 Advies Sibelga

3.1 Opmerking I

3.1.1 Sibelga:

Voor Sibelga is de gebruikte methodologie problematisch omdat deze onvermijdelijke facilitatiekosten (investerings- en operationele kosten) vergelijkt met potentiële langetermijnavoordelen gekoppeld aan de vermindering van de jaarlijkse piekvraag naar elektriciteit door het netwerk stroomafwaarts van elk MS/LS-station. Aangezien het niet mogelijk is om de vermeden investeringskosten precies te becijferen, is er gekozen voor een sterk vereenvoudigde berekeningsmethode, die waarschijnlijk gunstig is voor energiedeling. Deze methodologische vertekening komt onvoldoende tot uiting in de conclusie van het onderzoek.

3.1.2 BRUGEL:

BRUGEL neemt nota van de opmerking van Sibelga en wenst te benadrukken dat de aangehaalde opmerking volgens haar geen betrekking heeft op een methodologische vertekening, maar eerder op een beperking die inherent is aan de huidige beschikbaarheid van gegevens. Door het beperkte aantal derogatieprojecten en het kleine aantal modellen voor energiedeling die voldoen aan de recente omzetting van Europese richtlijnen, is het moeilijk om een volledige database te verkrijgen. Zoals bij elke evaluatie van een innovatief project zijn er nog onbekende factoren. Dit is een eerste evaluatie die waar nodig zal worden verbeterd.

Bovendien stelt BRUGEL in haar ontwerpstudie in punt 4.2.2.2 dat:

"Methodologisch komen, zodra de aanname van een bijdrage aan piekreductie is gemaakt, de bijbehorende voordelen normaal gesproken overeen met de investeringskosten die de DNB elk jaar vermijdt dankzij deze bijdrage. Deze vermeden investeringskosten zijn zeer complex en onzeker voor de DNB om te evalueren (ze hangen af van de algemene evolutie van de piekbelasting van Sibelga, die op haar beurt afhangt van talrijke factoren met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe toepassingen, en van de veiligheidsmarge op het net van Sibelga op verschillende niveaus). Sibelga deelde ons mee dat het niet in staat was om deze vermeden investeringen te becijferen en er werd overeengekomen om, bij wijze van eerste benadering, de voordelen van de vermindering van de piekbelasting ten gevolge van energiedeling in een bepaald jaar te becijferen door de kosten van het gebruik van het net in jaar N te vermenigvuldigen met de verhouding tussen de geraamde totale vermindering van de piekbelasting ten gevolge van het delen van energie en de totale synchrone piekbelasting op het net. Het is dus een vereenvoudigende benadering die ervan uitgaat dat er synchronisatie is tussen de bijdrage aan de piekreductie en vermeden investeringen, en die het voordeel waardeert op basis van investeringskosten in het verleden in plaats van toekomstige vermeden investeringskosten. Bij de evaluatie van dit voordeel rekening houden met alle kosten van het gebruik van het netwerk is ook een gunstige benadering van energiedeling (overweging)."

Het is belangrijk om op te merken dat BRUGEL de tot op heden beschikbare gegevens heeft gebruikt. In de toekomst zal de grote hoeveelheid aan extra gegevens het mogelijk maken om preciezere informatie te verkrijgen over de lokale en globale kenmerken van uitwisselingen in verband met energiedelen.

BRUGEL erkent echter dat de methodologie kan worden verbeterd in latere versies van de studie en blijft openstaan voor elk voorstel van Sibelga betreffende een efficiëntere evaluatiemethode of betreffende de berekeningshypothese.

Deze opmerking vraagt niet om wijzigingen in de huidige studie, maar er zal rekening mee worden gehouden bij toekomstige herhalingen.

3.2 Opmerking 2

3.2.1 Sibelga:

De studie omvat een kwantitatieve analyse van de kosten en baten van activiteiten voor energiedeling die beperkt blijven tot de perimeter van de DNB. De ordonnantie van 19 juli 2001 belast BRUGEL om een periodieke kosten-batenevaluatie te doen met betrekking tot de energiegemeenschappen en het delen van elektriciteit. Er is geen reden om uit deze bepaling af te leiden dat dit onderzoek beperkt moet blijven tot deze perimeter en geen rekening moet houden met de andere kosten-baten, met name vanuit maatschappelijk oogpunt.

3.2.2 BRUGEL:

BRUGEL neemt nota van de opmerking van Sibelga en wenst het belang te benadrukken van artikel 9quinquies van de elektriciteitsordonnantie, in het bijzonder punt 22°, dat stelt dat:

"De tariefstructuur zorgt voor evenwicht tussen de solidariteit van de dekking van de totale kosten van de netten en van de belastingen, de taksen, de toeslagen, de retributies en bijdragen van alle aard en de voordelen van deelname aan een energiegemeenschap en het delen van elektriciteit, waarbij rekening wordt gehouden met de periodieke kosten-batenevaluatie met betrekking tot energiegemeenschappen en het delen van elektriciteit. De tariefstructuur bevordert in het bijzonder het delen van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen dat rekening houdt met de structuur van het bestaande distributienet."

Volgens haar interpretatie van de ordonnantie heeft BRUGEL de evaluatie dus voornamelijk uitgevoerd vanuit het oogpunt van de tarieven, rekening houdend met een evaluatie van de maatschappelijke en milieuaspecten binnen de grenzen van de beschikbare cijfers. Het maatschappelijke aspect is meegenomen in de baten, maar is niet gevaloriseerd (een dergelijke valorisatie zou ook discutabel zijn).

Voor deze eerste versie had de tariefbenadering de overhand, met een focus op DNB-gerelateerde kosten.

BRUGEL erkent dat deze opmerking in overweging moet worden genomen en zal worden verwerkt in latere versies van de studie, hoewel dit geen onmiddellijke wijziging van de huidige studie vereist. We willen benadrukken dat Sibelga's bijdragen zeer worden gewaardeerd en een waardevolle rol spelen in de voortdurende verbetering van onze evaluaties.

3.3 Opmerking 3

3.3.1 Sibelga:

Er zijn twee onafhankelijke vragen. De eerste vraag bestaat erin te bepalen of de faciliteringskosten van de DNB voor activiteiten met betrekking tot energiedelen door alle DNB's moeten worden gedragen. Om deze vraag te beantwoorden, moeten we de maatschappelijke voordelen als geheel meenemen. De tweede vraag is de vraag of bepaalde vormen van delen vanuit het oogpunt van het netwerk de voorkeur verdienen.

Concluderend is Sibelga van mening dat de studie grondig moet worden herzien om rekening te houden met andere kosten en baten dan die van de DNB alleen, en om een duidelijk onderscheid te maken tussen de twee voornoemde kwesties.

3.3.2 BRUGEL:

BRUGEL neemt nota van de opmerking van Sibelga waarin twee verschillende kwesties worden belicht die een diepgaande overweging verdienen, maar deelt haar conclusie niet.

Voor BRUGEL is het belangrijk om op te merken dat de evaluatie zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen omvat en dat de beschikbaarheid, kwantiteit en kwaliteit van de gegevens een essentiële rol spelen in dit proces.

BRUGEL wenst te benadrukken dat de studie regelmatig opnieuw zal worden geëvalueerd. Met deze aanpak kunnen nauwkeuriger schattingen worden gemaakt op basis van marktontwikkelingen, gezamenlijke projecten en beschikbare gegevens, met een breder analysebereik. BRUGEL erkent ook dat het kwantitatief in rekening brengen van maatschappelijke voordelen uitdagingen kan inhouden op het vlak van objectiviteit.

We vinden het belangrijk om erop te wijzen dat deze opmerking (voor zover mogelijk) zal worden verwerkt in volgende versies van het onderzoek, hoewel dit geen directe wijzigingen in het huidige onderzoek impliceert.

3.4 Opmerking 4

3.4.1 Sibelga:

Sibelga kan zich moeilijk uitspreken over de realiteitszin van de gebruikte cijfers en de penetratiegraad die op deze manier wordt vastgelegd (is het realistisch om een penetratiegraad van 20% te overwegen met het oog op de te verdelen productie?). De resultaten van het onderzoek zijn sterk afhankelijk van deze hypothesen en het zou verstandig zijn om ze te nuanceren.

3.4.2 BRUGEL:

BRUGEL begrijpt de opmerking van Sibelga over de gebruikte scenario's voor de penetratie van de projecten voor energiedeling, maar wenst erop te wijzen dat de 3 scenario's - 1%, 5% en 20% - hypothesen bevatten die worden toegelicht en die het mogelijk maken om, volgens de beschikbare gegevens, het bestaan van een omslagpunt te identificeren en te illustreren.

Het is belangrijk om te benadrukken dat BRUGEL geen standpunt inneemt over de realiteitszin van een van de geselecteerde scenario's. Het doel van de verschillende hypothesen is om het omslagpunt te identificeren.

Bovendien zullen deze scenario's in toekomstige versies van het onderzoek opnieuw worden geëvalueerd, in functie van het werkelijke penetratiepercentage van de projecten.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

3.5 Opmerking 5

3.5.1 Sibelga:

De studie gaat uit van een vermindering van 0,5 kW en 1 kW in de bijdrage aan de netwerkpiek stroomafwaarts van elk MS/LS-station per deelnemer aan een energiedelingsproject. Deze capaciteiten zijn bepaald op basis van bestaand en toekomstig gebruik (mobiliteit en verwarming) dat van piekuren naar overdag kan worden verschoven, onafhankelijk van de

penetratiegraad van projecten voor energiedeling en het productievermogen. Het zou echter redelijk zijn om aan te nemen dat hoe hoger het gedeelde productievermogen, hoe groter de vermindering van de piekbelasting voor degenen die deelnemen aan een energiedelingsproject. Door het aantal projecten tussen het 1%- en het 20%-scenario met 20 te vermenigvuldigen, zou het geïnstalleerde vermogen dus in dezelfde verhoudingen moeten variëren, wat vrij onwaarschijnlijk lijkt. Aangezien de synchrone piek van het LS-net van Sibelga ongeveer 488 MW bedraagt en er meer dan 700.000 LS-aanvoerpunten zijn, is de bijdrage aan de piek van elk LS-aanvoerpunt momenteel minder dan 1 kW. Ervan uitgaan dat elk lid van een energiegemeenschap zijn piekbelasting met 1 kW zou kunnen verlagen lijkt ongeloofwaardig, zelfs als we ervan uitgaan dat alleen de grootste verbruikers zouden deelnemen aan energiedelingen (wat niet het geval is in de huidige proefprojecten) en dat elk van deze verbruikers draagbare toepassingen heeft (met name elektrische voertuigen).

3.5.2 BRUGEL:

BRUGEL neemt terdege nota van het standpunt van Sibelga betreffende de hypothesen met betrekking tot de vermindering van de bijdrage aan de piek van het net per deelnemer aan een project voor energiedeling. Het verlagen van de piek met 1kW lijkt inderdaad een sterke hypothese. BRUGEL is echter van mening dat een vermindering met 1kW van de individuele piek realistisch lijkt, rekening houdend met het vermogen dat typisch wordt gebruikt in een huishouden, bijvoorbeeld voor huishoudelijke apparaten.

Bovendien zal de vermeerdering van de energiegemeenschappen en projecten voor energiedeling, ceteris paribus, onvermijdelijk leiden tot een vermindering van de piekbelasting. Gezien de kracht van huishoudelijke apparaten waarvan de gebruiksperiode kan worden verschoven naar periodes waarin gedeelde energie beschikbaar is, lijken de geselecteerde scenario's relevant.

Hoewel deze opmerking geen aanpassing van de huidige studie vereist, zal er in volgende versies rekening mee worden gehouden door middel van een voortdurende evaluatie van deze trajecten op basis van de beschikbare gegevens.

3.6 Opmerking 6

3.6.1 Sibelga:

Niettegenstaande het feit dat Sibelga twijfels heeft over de mogelijkheid dat de activiteiten voor energiedeling een positieve business case vormen voor haar financiën (met name wat betreft de berekening van de baten en de verschillen in timing tussen de onmiddellijke kosten en de potentiële baten van toekomstige niet-investeringen), moet voor de bewering van Sibelga dat energiedeling moet worden aangemoedigd om een penetratiegraad van 20% te bereiken, eerst worden nagegaan of dit percentage haalbaar is. Aan de andere kant zou de conclusie het tegenovergestelde kunnen zijn.

3.6.2 BRUGEL:

Het is belangrijk te benadrukken dat BRUGEL met deze eerste oefening vooral een mogelijk omslagpunt wilde identificeren.

Het scenario met een penetratiegraad van 20% is een van de hypothesen die in de evaluatie zijn meegenomen. Vanuit technisch oogpunt is deze hypothese denkbaar en het opnemen ervan maakt het mogelijk om het omslagpunt te identificeren. Ook andere factoren beïnvloeden deze redenering, zoals de gedragsverandering van de DNG's, andere voordelen, de evolutie van de energiekosten, enz.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

3.7 Opmerking 7

3.7.1 Sibelga:

Bovendien stelt de conclusie dat alle vormen van energiedeling moeten worden aangemoedigd, zonder enig onderscheid te maken tussen types A, B, C en D. Dit is in tegenspraak met de opmerkingen in hoofdstuk 4.2.2 "Voordelen voor de DNB", volgens dewelke het vooral de "lokale" configuraties van type A en type B zijn die een voordeel inhouden voor de DNB. Sibelga is van mening dat als activiteiten voor energiedeling moeten worden aangemoedigd, het belangrijk is om ervoor te zorgen dat ze zo lokaal mogelijk zijn.

3.7.2 BRUGEL:

BRUGEL neemt goede nota van deze opmerking, die niettemin om bepaalde nuances vraagt.

In punt 4.2.2.1 van de ontwerpstudie staat dat:

"Deze vaststellingen lijken te bevestigen dat "lokale" configuraties van type A (deling binnen hetzelfde gebouw) en type B (deling op het netwerk stroomafwaarts van dezelfde MS/LS-cabine) een voordeel inhouden voor de DNB als de deelnemers aan een delingsproject door hun gedeeld energieverbruik hun vraag naar het piekvermogen wijzigen en het, meer specifiek, mogelijk maken om de jaarlijkse vraag naar het piekvermogen van het netwerk stroomafwaarts van de MS/LS-cabine te verminderen in vergelijking met een alternatieve situatie zonder energiedeling. In feite kan de netwerkpiek stroomafwaarts van de MS/LS-cabine toenemen als gevolg van gebruikstoepassingen zoals het opladen van EV's en de elektrificatie van verwarming, maar deze zou minder toenemen met gedeeld gebruik dan zonder gedeeld gebruik.

Voor configuraties van type C (de deelnemers worden bevoorrad door hetzelfde Elia-station, maar niet door hetzelfde MS/LS-station) kan er een voordeel zijn voor het MS-net van Sibelga omdat energiedeling in deze configuratie de elektriciteitsstroom op de uitgaande kabels van het HS/MS-station kan verminderen. Dit betekent dat de piek stroomopwaarts van een MS/LS-cabine maar stroomafwaarts van een Elia-station kan dalen. Anderzijds leveren configuraties van type D (deelnemers worden bevoorrad door verschillende Elia-stations) geen voordeel op voor de distributienetbeheerder."

Louter vanuit het oogpunt van tarieven en netwerkgebruik zouden de tarieven kunnen verschillen naargelang het type gedeeld gebruik (in het bijzonder naargelang de elektriciteitsperimeter).

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

3.8 Opmerking 8

3.8.1 Sibelga:

Tot slot is het discutabel om te concluderen dat energiedeling moet worden gestimuleerd op basis van een kwantitatieve kosten-batenanalyse die beperkt blijft tot de perimeter van de DNB, terwijl, zoals gezegd, energiedeling ook maatschappelijke voordelen met zich meebrengt waarmee in deze evaluatie geen rekening is gehouden. Als in de toekomst blijkt dat het

evenwicht alleen vanuit het oogpunt van de financiën van de DNB negatief is, moet dit dan energiedeling ontmoedigen?

3.8.2 BRUGEL:

BRUGEL dankt Sibelga voor haar opmerking en bevestigt dat niet alleen rekening moet worden gehouden met de financiële impact voor de distributienetbeheerder bij het aanmoedigen van de ontwikkeling van energiedeling.

Het financiële evenwicht van de DNB is slechts één aspect van de evaluatie.

Overeenkomstig artikel 9quinquies punt 22° van de elektriciteitsordonnantie heeft BRUGEL de evaluatie dus voornamelijk uitgevoerd vanuit het oogpunt van de tarieven, rekening houdend met een evaluatie van de maatschappelijke³ en milieuaspecten binnen de grenzen van de beschikbare cijfers.

Bovendien omvat de evaluatie zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen. BRUGEL blijft beschikbaar om andere maatschappelijke voordelen te integreren die Sibelga mogelijk heeft geïdentificeerd en waarvoor gegevens beschikbaar kunnen zijn.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

³ De maatschappelijke voordelen werden bestudeerd en geëvalueerd in het kader van deze studie, maar ze werden niet gebruikt in de kwantitatieve evaluatie van de perimeter van de DNB.

4 Advies FEBEG

4.1 Opmerking I

4.1.1 FEBEG:

De FEBEG betreft het gebrek aan kwantitatieve gegevens en de onvolledige impactanalyse.

De FEBEG merkt op dat de ontwerpstudie neigt te concluderen dat gedeelde activiteiten een voordeel kunnen opleveren in termen van piekbelasting op het net, en dat ze, afhankelijk van de hypothesen over de penetratiegraad van deze activiteiten, kunnen resulteren in een nettowinst voor de DNB. De FEBEG is van mening dat een dergelijke uitspraak, gebaseerd op een beperkte dataset die gekoppeld is aan een paar proefprojecten, waarschijnlijk voorbarig is.

De FEBEG wijst erop dat het theoretische voordeel van ED bij het beheren van congestie/overspanning onbetwistbaar lijkt, maar wetenschappelijk moet worden geobjectiveerd, en alleen als gedragsveranderingen effectief en blijvend zijn. Deze veranderingen moeten worden aangemoedigd door hulpmiddelen waarmee belastingen kunnen worden verschoven.

De FEBEG wijst er ook op dat de hypothesen over penetratiegraden en piekreducties moeten worden onderbouwd voordat ze kunnen worden gebruikt als basis om beslissingen te nemen.

4.1.2 BRUGEL:

De kosten-batenevaluatie wordt vereist door de elektriciteitsordonnantie. BRUGEL heeft deze evaluatie uitgevoerd op basis van de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens waarover zij beschikt. Met de toekomstige ontwikkeling van energiedeling kunnen meer gegevens worden geïntegreerd in toekomstige versies van het onderzoek. De gegevens die momenteel beschikbaar zijn, zowel op Brussels, Belgisch als Europees niveau, zijn beperkt.

Het ter beschikking stellen van nieuwe gegevens door de verschillende marktspelers zal het ook mogelijk maken om de verschillende hypothesen in deze studie opnieuw in vraag te stellen.

Zoals hierboven is aangegeven, waren de scenario's die op basis van de hypothesen voor penetratiegraad en piekreductie werden overwogen, vooral bedoeld om een omslagpunt aan te geven.

Dit is een eerste oefening die BRUGEL regelmatig zal verbeteren en bijwerken.

BRUGEL is het eens met de analyse van FEBEG dat ED en de EG theoretische voordelen bieden die meer in detail moeten worden gekwantificeerd en gewaardeerd, in het bijzonder met betrekking tot het beheer van overspanning en congestie.

Alvorens de volgende versie van de analyse af te leveren, plant BRUGEL momenteel om gegevens op te vragen bij de FEBEG. Toekomstige versies van de studie moeten zich ook baseren op andere vergelijkbare studies in België en Europa.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

4.2 Opmerking 2

4.2.1 FEBEG:

De FEBEG kan de onderbouwde vaststelling in het ontwerpverslag betreffende de leveranciers niet delen: "leveranciers kunnen worden geconfronteerd met lagere leveringsvolumes en hogere onbalanskosten, maar met nieuwe mogelijkheden door de ontwikkeling van energiedeling".

De FEBEG erkent de twee voordelen voor leveranciers niet: nieuwe energiediensten en nieuwe opportuniteiten door de ontwikkeling van nieuwe gebruikstoepassingen.

De FEBEG wijst op bepaalde kosten die volgens haar buiten beschouwing zijn gelaten: het verlies van sourcing als gevolg van het volume-effect en het toegenomen gebruik van callcenters.

4.2.2 BRUGEL:

BRUGEL wijst erop dat de ontwikkeling van elektrische voertuigen en elektrische verwarming de door energieleveranciers geleverde volumes ontegensprekelijk zal doen toenemen, en dat deze volumes zeer waarschijnlijk veel groter zullen zijn dan de volumes die "verloren" gaan per klant die deelneemt aan de energiedeling. Leveranciers zullen ook nieuwe diensten kunnen ontwikkelen om energiedeling te vergemakkelijken en het beheer ervan te optimaliseren (bv. ondersteuning bij het opzetten van energiedeling, FV-installatiediensten, productieprognoses, een platform voor het monitoren van productie en verbruik met het oog op het optimaliseren van de facturen van de leden van de deling, enz.).

Met betrekking tot de kosten die volgens de FEBEG zijn weggelaten, wijst BRUGEL erop dat toekomstige versies van de studie de nauwkeurigheid van de waardering van de kosten en de geïnduceerde baten zullen verbeteren en wijst erop dat het regelgevings- en wetgevingskader dat momenteel in Brussel van kracht is, een evenwichtige verdeling van de risico's en kosten in verband met ED en EG garandeert, met inbegrip van de facturatie van de niet-commoditykosten. De informatie die wordt doorgegeven (verbruiksprofielen) aan de leveranciers biedt ook een aanvaardbare oplossing voor correcte en automatische facturering (nettovolumes).

Wanneer energie wordt gedeeld, hebben leveranciers toegang tot het verbruiksprofiel van de deelnemers, wat de kwaliteit van de sourcing verbetert en dus de kosten van deze activiteit verlaagt.

BRUGEL erkent echter dat meer gedetailleerde informatie over de kosten en baten voor leveranciers zou moeten worden opgenomen in latere versies van de studie, in functie van de beschikbaarheid van de gegevens.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

4.3 Opmerking 3

4.3.1 FEBEG:

Volgens de FEBEG houdt de analyse geen rekening met de kosten die de EG genereert: kosten voor het beheer van de gemeenschap, voor de facturatie van groenestroomcertificaten en netwerkkosten, beheer van betalingen en onbetaalde rekeningen, enz., maar ook de impact van

deze deeloperties op de resterende leveringsvoorwaarden, gezien de verslechtering van het verbruiksprofiel van deze klanten, evenals de fiscale risico's als de verkoop binnen een EG onderworpen zou zijn aan directe belastingen/btw.

4.3.2 BRUGEL:

BRUGEL wijst erop dat de energiegemeenschappen zijn vrijgesteld van de verplichting om de quota van de groenestroomcertificaten te halen voor de lokaal geproduceerde en verbruikte volumes, en dat er dus geen kosten worden geïdentificeerd. Onbetaalde rekeningen zijn een kosten-/risicofactor voor de beheerder van de gemeenschap. Bovendien kunnen deelnemers met een betalingsachterstand na een ingebrekestelling worden uitgesloten van de energiedeling.

BRUGEL erkent echter dat meer gedetailleerde informatie over deze kosten en baten zou moeten worden opgenomen in latere versies van de studie, in functie van de beschikbaarheid van de gegevens.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

4.4 Opmerking 4

4.4.1 FEBEG:

Volgens de FEBEG moet de maatschappelijke evaluatie duidelijk maken dat de voordelen van EG's de voordelen van lokale productie zijn (lagere CO₂-emissies en verbeterde EPB-certificaten).

Volgens de FEBEG ontbreken de kosten voor de samenleving: de ontwikkeling van deze praktijk vereist een nieuw marktsysteem, dat aanzienlijke investeringen vereist (voor de DNB's en leveranciers), maar die *uiteindelijk* door de DNG's zullen worden betaald. Zelfs als deze kosten onvermijdelijk zijn, moeten ze worden geïdentificeerd.

4.4.2 BRUGEL:

BRUGEL erkent dat de kosten en baten in verband met EG's en ED kunnen worden uitgebreid over een zeer brede perimeter. De studie richtte zich op meetbare en/of valoriseerbare kosten en baten, en op kosten en baten voor de DNB.

BRUGEL erkent echter dat meer gedetailleerde informatie over de kosten en baten voor de maatschappij in ruime zin zou moeten worden opgenomen in latere versies van de studie, in functie van de beschikbaarheid van de gegevens.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

5 Advies FDSS/FBMD

5.1 Opmerking I

5.1.1 FDSS/FBMD:

Voor de FDSS/FBMD is het te vermijden risico een uitsluitend economische benadering door commerciële spelers of een regeling die alleen toegankelijk is voor de welgestelden.

Met andere woorden, dit instrument heeft alleen zin voor kwetsbare groepen als het wordt gekoppeld aan een solide sociale ondersteuning die is opgebouwd rond een visie waarin de mens en de groep centraal staan, om in de eerste plaats toegang tot rechten en energie te garanderen, evenals de verwerving van instrumenten om om te gaan met de technische en administratieve complexiteit van energiedeling en energiegemeenschappen.

5.1.2 BRUGEL:

BRUGEL dankt de FDSS/FBMD voor haar opmerking en bevestigt dat zij op dezelfde lijn zit betreffende het belang van maatschappelijke begeleiding, in het bijzonder voor mensen in preciaire situaties. Naast de economische voordelen helpt energiedeling bij het verbeteren van de sociale cohesie en integratie van mensen die voorheen weinig of geen toegang hadden tot de energietransitie.

Ter herinnering, energiegemeenschappen hebben als voornaamste doel het bieden van milieugerelateerde, sociale of economische voordelen aan zowel hun leden als aan het gebied waar ze actief zijn, en niet zozeer het genereren van geldelijke winst. Het SunSud-project is met name een voorbeeld waarbij het sociale aspect sterk werd benadrukt.

ED en EG's hebben een positief effect op energiarmede en sociale cohesie, maar hebben mogelijk ondersteuning en/of coaching nodig om deze voordelen te behalen, met name voor kwetsbare groepen.

Er moet ook worden opgemerkt dat deze begeleidende maatregelen niet onder de bevoegdheid van de regulator vallen.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6 Advies Infor GazElec

6.1 Opmerking 1

6.1.1 Infor GazElec:

Er zijn veel voordelen voor ED's en EG's, maar er zal een manier moeten worden gevonden om DNG's aan te moedigen om deel te nemen aan energiedeling. Uit de weinige reacties die we hebben, blijkt dat de besparingen voor gebruikers vrij gering zijn.

6.1.2 BRUGEL:

Naast de ecologische en sociale voordelen laat energiedeling toe om geld te besparen op de individuele en/of collectieve energiefactuur. Deze besparingen zijn niet alleen afhankelijk van de deelconfiguratie, maar ook van het gedrag van de deelnemer. Als we SunSud als voorbeeld nemen, heeft energiedeling deelnemers in staat gesteld om gemiddeld 15% te besparen op hun energiefactuur. Tegen de achtergrond van de energiecrisis en de grote prijsschommelingen kan deze besparing niet als "vrij gering" worden omschreven.

Er moet worden benadrukt dat lokale en overheidsinstanties ook een rol moeten spelen bij het integreren van burgers, vooral kwetsbare burgers, bij projecten voor gedeeld gebruik.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.2 Opmerking 2

6.2.1 Infor GazElec:

Het zou interessant zijn om manieren te onderzoeken om eigenaars van kleine gebouwen aan te moedigen om FV-systemen te installeren, waarvan de elektriciteit ten goede zou komen aan de huurders, terwijl ervoor gezorgd wordt dat de huurders niet gestraft worden door een huurverhoging.

6.2.2 BRUGEL:

BRUGEL is van mening dat deze opmerking geen betrekking heeft op het onderwerp van de studie, maar vestigt de aandacht op de volgende passages uit het LKEP (uittreksel vanaf pagina 170):

1 "De regering voert tegen 2026 een verplicht systeem in voor de residentiële sector dat bestaat uit: 1. Vanaf de inwerkingtreding van het verplicht systeem, voorzien voor 1 januari 2026, krijgen huiseigenaars maximaal vijf jaar de tijd om een EPB-certificaat te laten opstellen om het energieniveau van de woning te bepalen. Het is eveneens voorzien om een schatting van de kosten van de vereiste werken op te nemen en Brussel Leefmilieu zal de mogelijkheid onderzoeken om een indicator op te nemen voor de haalbaarheid van de installatie van hernieuwbare energie in de woning." (uittreksel van pagina 65).

2. "Krachtens dit LKEP gaat de regering daarom de volgende verbintenissen aan om ervoor te zorgen dat woningen zowel energie-efficiënt als betaalbaar zijn voor iedereen: (...) 2. premies of bonussen toekennen aan eigenaars-verhuurders op voorwaarde dat ze een huurovereenkomst naleven. Dit overeenkomstmechanisme moet kunnen worden toegepast op een bestaande verhuurder-huurderrelatie om het risico op uitzetting van huidige en toekomstige huurders te vermijden ("renovictie").

Uit principe kan BRUGEL enkel wetgevende maatregelen steunen die de huurders zouden beschermen tegen misbruik.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.3 Opmerking 3

6.3.1 Infor GazElec:

We betreuren het dat de studie de besparingen van de verschillende leden van de energiegemeenschappen en actieve klanten niet heeft gekwantificeerd. Het zou nodig zijn om de potentiële jaarlijkse kWh-besparing te kennen in functie van het geïnstalleerde vermogen en het aantal deelnemers.

6.3.2 BRUGEL:

Door het beperkte aantal afwijkende projecten en het kleine aantal modellen voor gedeeld gebruik dat voldoet aan de eisen van de recente omzetting van de Europese richtlijnen, is het niet mogelijk om voldoende gegevens te verkrijgen om de potentiële besparingen vast te stellen in functie van de configuratie van het model voor gedeeld gebruik. Dit onderwerp zou in toekomstige versies van de analyse kunnen worden onderzocht, in functie van de beschikbare gegevens.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.4 Opmerking 4

6.4.1 Infor GazElec:

Als de potentiële besparingen substantieel blijken te zijn, moeten we nadenken over de communicatiestrategie die we moeten opzetten om DNG's te overtuigen zich aan te sluiten bij energiegemeenschappen.

Als de potentiële besparingen gering zijn, moeten we misschien nadenken over de ideale grootte van een energiegemeenschap om te promoten.

6.4.2 BRUGEL:

BRUGEL begrijpt dat bij het begin van de opkomst van nieuwe concepten, burgers bepaalde moeilijkheden kunnen ondervinden bij het operationeel beheer van dit soort projecten.

BRUGEL, Sibelga, de facilitator van Leefmilieu Brussel en Leefmilieu Brussel in het algemeen hebben echter alle nodige instrumenten en communicatiemiddelen ingezet om de Brusselaars te informeren over de vele voordelen van energiedeling. In het kader van haar informatieopdracht heeft BRUGEL enerzijds deelgenomen aan verschillende evenementen (beurzen, seminaries, workshops, ...) om het publiek te informeren en anderzijds alle nodige informatie met betrekking tot energiedeling ter beschikking gesteld op een specifieke website.

BRUGEL benadrukt dat de perimeter wettelijk gezien vrij moet worden bepaald door de deelnemers die de EG hebben opgericht. Bovendien kan de financiële economie niet worden beschouwd als het uiteindelijke doel van een EG, aangezien er ook andere, even essentiële doelstellingen moeten worden nagestreefd. Gezien deze factoren kan BRUGEL geen ideale gemeenschapsgrootte definiëren.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.5 Opmerking 5

6.5.1 Infor GazElec:

Zou het in het geval van energiegemeenschappen in gebouwen met een groot aantal huurders niet beter zijn om elektriciteit te gebruiken voor gedeelde doeleinden binnen een gebouw (gemeenschappelijk gebruik, opladen van EV's, batterijen) in plaats van tientallen mensen te laten profiteren van zeer beperkte hoeveelheden elektriciteit? Het lijkt ons interessant om deze mogelijkheden in overweging te nemen om de mogelijke vermindering van de piekbelasting te kwantificeren.

6.5.2 BRUGEL:

Het is aan de energiegemeenschap om de configuratie van het delen te kiezen en de activiteiten van de EG worden vrij bepaald. Toch kunnen tariefsignalen zodanig zijn dat lokaal eigenverbruik wordt gemaximaliseerd.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.6 Opmerking 6

6.6.1 Infor GazElec:

Waarom onderzoeken we niet ook de mogelijkheid om elektriciteit in het net te injecteren om netverliezen te compenseren?

6.6.2 BRUGEL:

Deze suggestie is geen onderwerp van het onderzoek. Deze opmerking is niet specifiek voor energiedeling, maar geldt voor alle producenten.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.7 Opmerking 7

6.7.1 Infor GazElec:

De studie gaat niet in op het organisatorische aspect van de kosten voor de gebruiker, d.w.z. de complexiteit van het organiseren van een energiegemeenschap, de tijd die het kost en de complexiteit van de factuur. Aangezien het voor sommige gebruikers ingewikkeld is om de huidige facturen te begrijpen, zouden er dan twee facturen zijn.

6.7.2 BRUGEL:

BRUGEL neemt nota van de opmerking. De organisatorische kosten voor de gebruiker worden in de studie niet geëvalueerd. We vinden het echter moeilijk om deze analyses in op te nemen binnen deze periodieke studie.

Het dient genoteerd te worden dat Leefmilieu Brussel een gratis dienst aanbiedt voor dragers van projecten om technisch, juridisch, economisch en administratief advies in te winnen. Deze "à la carte" ondersteunende dienst wordt georganiseerd door de Facilitator Energiedelen en Energiegemeenschappen. De facilitator geeft hen ook toegang tot modellen voor overeenkomsten en facturen. Er staat een multidisciplinair team klaar om ondersteuning te bieden aan elke projectverantwoordelijke.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

6.8 Opmerking 8

6.8.1 Infor GazElec:

Wie is verantwoordelijk voor de facturering van de gedeelde elektriciteit? Zal deze dienstverlening worden gefactureerd? Er duiken verschillende vragen op ...

6.8.2 BRUGEL:

Hoewel deze vragen relevant zijn, maken ze geen deel uit van de onderwerpen die in de studie aan bod komen. BRUGEL kan echter vermelden dat de facturatie kan worden uitgevoerd door het unieke aanspreekpunt of door de gemandateerde derde. Deze dienstverlening kan gratis zijn of tegen betaling, in functie van de keuze die binnen het kader voor energiedeling wordt gemaakt.

De facilitator heeft ook al voorzien in een factuurmodel voor de ED's.

Hoewel deze opmerking geen aanleiding geeft tot wijzigingen in de huidige studie, zal er in volgende versies zeker rekening mee worden gehouden.

7 Conclusie

Hoewel verschillende van de ontvangen opmerkingen geen herziening vereisen van de studie die hier ter raadpleging is voorgelegd, moet er in toekomstige versies van de studie wel rekening mee worden gehouden (met name de opmerkingen 3.4, 3.5, 4.1, 4.4 en 6.3).

De tabel in punt 4.5 van de studie zal ook worden bijgewerkt op basis van dit verslag en de verschillende ontvangen bijdragen.

* *
*